

Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

**Για τη συζήτηση και ψήφιση του Σχεδίου Νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής
Διακυβέρνησης με τίτλο «Ψηφιακή ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και
λοιπές διατάξεις»**

25 Νοεμβρίου 2025

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ) είναι το ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της ελληνικής Πολιτείας και ο Εθνικός Θεσμός σε θέματα προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Έχει ιδρυθεί με το Ν 2667/1998 βάσει κανόνων των Ηνωμένων Εθνών (Αρχές των Παρισίων) όπως αυτός αντικαταστάθηκε με τον Ν 4780/2021.. Σε αυτήν μετέχουν πρόσωπα οριζόμενα από είκοσι φορείς (ανεξάρτητες Αρχές, συνδικαλιστικές οργανώσεις, δικηγορικοί σύλλογοι, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά ιδρύματα).

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ), εθνικός θεσμός για τα δικαιώματα του ανθρώπου και ανεξάρτητο συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας σε θέματα προστασίας και προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, είναι, σύμφωνα με τον ιδρυτικό της νόμο, το κατ' εξοχήν αρμόδιο όργανο για την παροχή γνωμοδοτήσεων επί προωθούμενων μεταρρυθμίσεων εθνικής νομοθεσίας που άπτονται ζητημάτων προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή/και με αντίκτυπο σε αυτά.

Η ραγδαία ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) επιφέρει σημαντικές προκλήσεις και ευκαιρίες στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Οι Εθνικοί Θεσμοί Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΘΑΔ) καλούνται να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην παρακολούθηση, διασφάλιση και ενίσχυση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην εποχή της ΤΝ.

Η ΕΕΔΑ, ως Εθνικός Θεσμός Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην Ελλάδα, δεν θα μπορούσε να μείνει πίσω στις εξελίξεις. Στο πλαίσιο της αποστολής της, παρακολουθεί την τεχνολογική εξέλιξη, την εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό και εφιστά την προσοχή των αρμόδιων κρατικών αρχών αναδεικνύοντας τις νέες προκλήσεις, τις επιπτώσεις τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και τους ενδεχόμενους κινδύνους.

Η Εθνική Επιτροπή ασχολείται συστηματικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικότητας¹, καθώς και τα τελευταία χρόνια για την ενίσχυση της διασύνδεσης μεταξύ ΤΝ και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι δράσεις και θέσεις της είναι δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα της στο πεδίο «[Τεχνητή Νοημοσύνη και Νέες Τεχνολογίες](#)».

Στο πλαίσιο του στο πλαίσιο του [Κανονισμού \(ΕΕ\) 2024/1689](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2024 για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των Οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (Κανονισμός για την Τεχνητή Νοημοσύνη), το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης² τον Νοέμβριο του 2024 δημοσίευσε τον κατάλογο των εθνικών αρχών και φορέων που επιβάλλουν ή εποπτεύουν την τήρηση των ενωσιακών υποχρεώσεων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών όταν χρησιμοποιούν συστήματα ΤΝ υψηλού κινδύνου. Μεταξύ των αρχών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο είναι και η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Οι υπόλοιπες αρχές, οι οποίες αποτελούν και μέλη της ΕΕΔΑ, είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ο Συνήγορος του Πολίτη και η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή του ως άνω Κανονισμού βρίσκεται σε εξέλιξη, η ΕΕΔΑ παρακολουθεί τις εξελίξεις τόσο σε νομοθετικό επίπεδο όσο και στο πεδίο, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη σημασία της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που σχετίζονται με τους ως άνω τομείς, μια διάσταση που αποτυπώνεται στη νομολογία διεθνών και εθνικών δικαστηρίων, στις αποφάσεις ανεξάρτητων αρχών και λοιπών δικαιοδοτικών οργάνων.

¹ Βλ. στην ιστοσελίδα της ΕΕΔΑ, Πεδίο «[Προσωπικά δεδομένα](#)», καθώς και σε άλλες εκθέσεις όπου συνδέονται η προστασία των προσωπικών δεδομένων με άλλα δικαιώματα.

² Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, [Οι Αρχές προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε σχέση με τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην Ελλάδα](#), 12 Νοεμβρίου 2024.

Στις 17.11.2025 κατατέθηκε προς συζήτηση και ψήφιση στη Βουλή το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με τίτλο «Ψηφιακή ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και λοιπές διατάξεις». Η ΕΕΔΑ, παρότι δεν κλήθηκε να καταθέσει τις απόψεις της, σε κανένα στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας, σε αντίθεση με τον σκοπό που επιτελεί βάσει του καταστατικού της νόμου³ και των σχετικών συστάσεων διεθνών οργανισμών, όπως του Συμβουλίου της Ευρώπης⁴, θα ήθελε να αναφερθεί επιγραμματικά στα εξής:

Το υπό εξέταση Σχέδιο Νόμου εντάσσει στο σύστημα καταγραφής παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας κάμερες με συστήματα τεχνητής νοημοσύνης με σκοπό τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού και σύγχρονου πλαισίου εφαρμογής των κανόνων οδικής ασφάλειας, με την αξιοποίηση και χρήση των νέων τεχνολογιών και της τεχνητής νοημοσύνης. Η ΕΕΔΑ κατανοεί τους σκοπούς του Σχεδίου Νόμου, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 1, καλωσορίζει την προσπάθεια πραγματοποίησής τους για τη χρήση ψηφιακών μέσων για την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας, την ηλεκτρονική καταγραφή παραβίασης και την αποτροπή αυτών, καθώς και τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας των παραβάσεων αλλά κρίνει ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα εχέγγυα για τη λειτουργία του συστήματος.

Η ΕΕΔΑ λαμβάνει υπόψη το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο, όπως την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 8 ΕΣΔΑ), τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ (άρθρο 7 και 8 ΧΘΔΕΕ), τον Κανονισμό για την Τεχνητή Νοημοσύνη (ΕΕ 2024/1689), τον ΓΚΠΔ (Κανονισμός 2016/679), το ελληνικό Σύνταγμα και ειδικά τα άρθρα 2 παρ. 1, 5^Α, 9^Α, 19 και 25 Σ και τους ν. 4624/2019 και ν. 4961/2022. Σημαντική είναι η συνεισφορά της [Σύμβασης-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Τεχνητή Νοημοσύνη και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Δημοκρατία και το Κράτος Δικαίου](#) στην υπογράμμιση των αρχών της διαφάνειας, της εποπτείας, της λογοδοσίας και ευθύνης, της μη διάκρισης, της ιδιωτικότητας και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, καθώς και της αξιοπιστίας των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης και της εμπιστοσύνης στα αποτελέσματά τους, τα οποία θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που σχετίζονται με την επαρκή ποιότητα και ασφάλεια καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Ειδικότερα, κάθε σύστημα πρέπει να σέβεται τις αρχές προστασίας της ιδιωτικής ζωής που κατοχυρώνονται στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων. Η τεχνολογία είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την ασφάλεια, αλλά μπορεί να είναι εξίσου ισχυρό και ως απειλή για τα θεμελιώδη δικαιώματα, επομένως τα μέτρα προστασίας πρέπει να εξελίσσονται αναλόγως.

Η εισαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης στον δημόσιο χώρο εγείρει σοβαρά ζητήματα και ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα: η συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, η διαφάνεια, η λογοδοσία, το δικαίωμα ακρόασης. Ο Κανονισμός της ΕΕ για την Τεχνητή Νοημοσύνη (ΑΙ

³ Βλ. άρθρο 12 παρ. β' του ν. 4780/2021.

⁴ Σύσταση [CM/Rec\(2021\)1](#) της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη και ενίσχυση αποτελεσματικών, πλουραλιστικών και ανεξάρτητων εθνικών θεσμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, 31 Μαρτίου 2021 (Παράρτημα II, παρ. 8).

Act)⁵ θέτει αυστηρούς κανόνες για τη χρήση ΤΝ σε ευαίσθητους τομείς και ειδικά στο πλαίσιο των συστημάτων «υψηλού κινδύνου», ενώ υπάρχουν και βασικές προδιαγραφές που τίθενται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁶. Ως γενική παραδοχή, η ΕΕΔΑ θα ήθελε να τονίσει ότι η εισαγωγή της ΤΝ χωρίς σαφή μηχανισμό αξιολόγησης, εποπτείας και ελέγχου κινδυνεύει να αντιβαίνει στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Συγκεκριμένα, η ΕΕΔΑ εστιάζει ενδεικτικά στις παρακάτω διατάξεις στις οποίες θα πρέπει να προβλέπονται ρητά οι εγγυήσεις των σχετικών Κανονισμών, όπως αναφέρονται ανωτέρω:

1. Άρθρο 6 Σχεδίου Νόμου - Συστήματα Καταγραφής Παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με κάμερες και συστήματα τεχνητής νοημοσύνης

Στο άρθρο 6 παρ. 1 περιγράφεται πως για την υποστήριξη της διαδικασίας καταγραφής παραβάσεων δύνανται να τοποθετούνται, πέραν των συμβατικών/αναλογικών καμερών, **και κάμερες με ενσωματωμένες λειτουργίες τεχνητής νοημοσύνης, για την ανάλυση των εικόνων, την ανίχνευση και κατηγοριοποίηση των παραβάσεων, χωρίς την ανάγκη παρεμβάσεων από τον χειριστή**, παρέχοντας προηγμένες δυνατότητες οπτικής καταγραφής και ανάλυσης και διασφαλίζοντας υψηλή ακρίβεια εντοπισμού.

Τα δεδομένα που συλλέγονται στις κάμερες της παρούσας υποβάλλονται σε επεξεργασία από **προηγμένους αλγορίθμους ανάλυσης εικόνας και βίντεο** με σκοπό: α) τον εντοπισμό του αριθμού κυκλοφορίας, του χρώματος και άλλων κρίσιμων στοιχείων που σχετίζονται με τη φερόμενη παράβαση, όπως η χρήση κινητού τηλεφώνου και η μη χρήση ζώνης ή προστατευτικού κράνους, β) την αυτόματη θόλωση της εικόνας, ώστε να μην διακρίνονται στοιχεία που ταυτοποιούν, άμεσα ή έμμεσα, φυσικά πρόσωπα που δεν σχετίζονται με την καταγεγραμμένη ως πιθανή παράβαση, όπως συνεπιβάτες, πεζούς, οχήματα τρίτων ή αριθμούς κυκλοφορίας και γ) την κατηγοριοποίηση του συμβάντος σε μία από τις παραβάσεις της παρ. 3. **Σε κάθε περίπτωση το υλικό που καταγράφεται από τις κάμερες της παρούσας υποβάλλεται σε χειριστή για τον τελικό έλεγχο εγκυρότητας πριν από τη βεβαίωση ή μη της παράβασης** σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5.

Στο άρθρο 6 παρ. 4 τονίζεται ότι η επεξεργασία των δεδομένων εικόνας και βίντεο αποσκοπεί **στον εντοπισμό και την τεκμηρίωση της παράβασης, καθώς και στην επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων**.

Στο άρθρο 6 παρ. 5 του Σχεδίου Νόμου υπογραμμίζει ότι τα συστήματα οπτικών αισθητήρων ελέγχου (καμερών) δύνανται να χρησιμοποιούν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης **σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1689 Κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη, τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679) και τον ν. 4624/2019 (Α'137)**.

⁵ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2024/1689](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 300/2008, (ΕΕ) αριθ. 167/2013, (ΕΕ) αριθ. 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1139 και (ΕΕ) 2019/2144 και των οδηγιών 2014/90/ΕΕ, (ΕΕ) 2016/797 και (ΕΕ) 2020/1828 (κανονισμός για την τεχνητή νοημοσύνη)

⁶ European Commission, [Use of Digital Technologies for the Protection of Public Spaces](#), 2020.

Η ΕΕΔΑ τονίζει ότι τα συστήματα ΤΝ πρέπει να χαρακτηριστούν ως «υψηλού κινδύνου» και να υπάρχει ρητή απαγόρευση της χρήσης συστημάτων βιομετρικής κατηγοριοποίησης που κατηγοριοποιούν με μεμονωμένο τρόπο φυσικά πρόσωπα με βάση τα βιομετρικά δεδομένα τους σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού για την ΤΝ σχετικά με τις απαγορευμένες πρακτικές ΤΝ αλλά λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο στο οποίο αυτό βρίσκεται εντός του Κανονισμού.

Η ΕΕΔΑ υπογραμμίζει ότι οποιαδήποτε τεχνολογία που συλλέγει δεδομένα που σχετίζονται με πολίτες της ΕΕ πρέπει να σέβεται τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων της ΕΕ, ο οποίος εφαρμόζεται στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από υπευθύνους επεξεργασίας και εκτελούντες την επεξεργασία στην ΕΕ, στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων των δεδομένων. Χρειάζεται να ληφθούν υπόψη τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων για το δικαίωμα πρόσβασης τους στα προσωπικά δεδομένα, το πλαίσιο της φορητότητας των δεδομένων (άρθρο 20 ΓΚΠΔ), της ελαχιστοποίησης δεδομένων και αναλογικότητας, καθώς και τις υπόλοιπες αρχές του άρθρου 5 ΓΚΠΔ, το οποίο ισχύει και για τις υπόλοιπες διατάξεις του Σχεδίου Νόμου, οι οποίες αφορούν τη διασύνδεση, τη μεταβίβαση δεδομένων και τη λειτουργία των νεοσύστατων αρχών. Σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των εννοιών του ΓΚΠΔ είναι απαραίτητη στην πράξη η λογοδοσία και η διαφάνεια των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, λαμβάνοντας υπόψη και το πλαίσιο της διαλειτουργικότητας, όπως περιγράφεται και στην ανάλυση συνεπειών ρύθμισης⁷ και στη δημιουργία και χρήση του Ενιαίου Ηλεκτρονικού Συστήματος καταγραφής και διαχείρισης παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και προστίμων (Ε.Η.Σ.) (άρθρο 2 Σχεδίου Νόμου). Εξάλλου, το πλαίσιο της διαφάνειας αποτυπώνεται και στο άρθρο 6 ν. 4961/2022. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να είναι τα απολύτως απαραίτητα χωρίς πρόσθετα προσωπικά δεδομένα.

Η ΕΕΔΑ αναγνωρίζει ότι η χρήση καμερών με ενσωματωμένες λειτουργίες ΤΝ πρέπει να εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και να τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα της επεξεργασίας δεδομένων, ώστε να μην υπερβαίνει τον σκοπό για τον οποίο συλλέγονται. Χρειάζεται να τεθούν αυστηρές προθεσμίες διατήρησης δεδομένων με ταυτόχρονη πρόβλεψη για κρυπτογράφηση και ασφαλή αποθήκευση.

Το σχετικό Σχέδιο Νόμου οφείλει να ακολουθήσει μεταξύ άλλων τη [Γνωμοδότηση 3/2020 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος σχετικά με τη χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους](#)⁸. Συνολικά, οι προβλέψεις του νόμου πρέπει να λάβουν υπόψη σχετικές αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ ώστε ενδεικτικά οι κάμερες να λειτουργούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατή η λήψη και η καταγραφή εικόνων της εισόδου ή του εσωτερικού των κατοικιών, να απαγορεύεται η λήψη και η καταγραφή ήχου κ.ά.⁹.

⁷ Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, σελ. 49.

⁸ ΑΠΔΠΧ, [Γνωμοδότηση 3/2020 της Αρχής επί του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος σχετικά με τη χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους](#), 2020.

⁹ ΑΠΔΠΧ, [Συστήματα βιντεοεπιτήρησης](#). ΑΠΔΠΧ, Απόφαση 58 – Κάμερες διαχείρισης κυκλοφορίας, 2005.

Η ΕΕΔΑ τονίζει ειδικότερα ότι οι αλγόριθμοι που μαθαίνουν να ανιχνεύουν μη φυσιολογική συμπεριφορά και να ειδοποιούν το σύστημα και τους αρμόδιους υπαλλήλους απαιτούν μια αρχική περίοδο «μάθησης» προκειμένου να διακρίνουν συνήθειες από ασυνήθιστες καταστάσεις. Οι αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης που τροφοδοτούν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης «εκπαιδεύονται» με δεδομένα από προηγούμενα περιστατικά. Χρειάζεται να ληφθεί υπόψη ότι τέτοια δεδομένα δεν είναι μεροληπτικά. Εξάλλου, η χρήση του συστήματος και η συγκέντρωση των δεδομένων, τα οποία θα συγκεντρωθούν κατά την περίοδο «μάθησης», χρειάζεται να ακολουθήσουν τα εχέγγυα του ως άνω Κανονισμού και των σχετικών κειμένων για τις αρχές της ΤΝ και τα δικαιώματα που οφείλουν να προστατεύονται, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και στα προσωπικά δεδομένα. Η περίοδος «μάθησης» θα καλύψει ένα μεγάλο εύρος και όγκο δεδομένων, για τα οποία είναι καθοριστικό να τεθεί και δημοσιοποιηθεί, μεταξύ άλλων, ο τρόπος και ο χρόνος αναζήτησης, χρήσης, αποθήκευσης και οι ενέργειες αυτές να ακολουθούν τα σχετικά κείμενα. Η όποια περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων ενδέχεται να αφορά διαφορετική, αυτοτελή και διακριτή επεξεργασία σε σχέση με την αρχική συλλογή, αποθήκευση και διατήρηση του υλικού.

Η φράση **«χωρίς την ανάγκη παρεμβάσεων από τον χειριστή»** χρειάζεται να επεξηγηθεί ως προς τους σκοπούς μη παρέμβασης χειριστή και να συνδυαστεί με την φράση **«Σε κάθε περίπτωση το υλικό που καταγράφεται από τις κάμερες της παρούσας υποβάλλεται σε χειριστή για τον τελικό έλεγχο εγκυρότητας πριν από τη βεβαίωση ή μη της παράβασης»**. Η εποπτεία του συστήματος και η ανθρώπινη επίβλεψη είναι ένα εχέγγυο της διαδικασίας. Η ΕΕΔΑ τονίζει ότι χρειάζεται να περιγραφεί η εφαρμογή μέτρων ανθρώπινης εποπτείας με σκοπό την υιοθέτηση ανθρωποκεντρικής και αξιόπιστης ΤΝ, με σκοπό την ενίσχυση της ασφάλειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί το πλαίσιο της ανθρώπινης εποπτείας στη χρήση του ίδιου του συστήματος και ειδικά κατά το στάδιο της «μάθησης» και της χρήσης δεδομένων, ενώ ο τακτικός έλεγχος της λειτουργίας τους και για τυχόν μεροληψία που προκύπτει ή θα προκύψει πρέπει να προβλέπεται ρητά. Υπάρχουν πια αρκετές μελέτες, οδηγίες και σχετική νομοθεσία¹⁰ που αναδεικνύουν τα ζητήματα, τις αρχές και τους σχετικούς μελλοντικούς κινδύνους. Οι αρχές και οι εγγυήσεις για να μην καταλήξει η χρήση των συστημάτων αυτών σε κατάχρηση οφείλουν να ενταχθούν και στη συγκεκριμένη νομοθεσία. Στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης η απλή γενική παραπομπή με μια φράση στον Κανονισμό για την ΤΝ δεν αρκεί. Οφείλει η Πολιτεία να υπογραμμίζει ανά άρθρο και σημείο τις εγγυήσεις που θα εφαρμόσει για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Με αυτό τον τρόπο αναδεικνύεται και η αξιοπιστία της συγκεκριμένης νομοθετικής προσπάθειας.

2. Άρθρο 7 Σχεδίου Νόμου - Εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος οπτικών αισθητήρων ελέγχου

¹⁰ FRA, [Getting the Future Right, Artificial Intelligence and Fundamental Rights, Report](#), 2020. FRA, [Facial recognition technology: fundamental rights considerations in the context of law enforcement](#), 2020. FRA, [Bias in algorithms – Artificial intelligence and discrimination](#), 2022.

Στο άρθρο 7 παρ. 3 υπογραμμίζεται ότι **η απόφαση εγκατάστασης και λειτουργίας καμερών με ενσωματωμένο σύστημα τεχνητής νοημοσύνης εκδίδεται ύστερα από διενέργεια μελέτης εκτίμησης αντικτύπου των επιπτώσεων της επεξεργασίας στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 35 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, καθώς και μελέτης εκτίμησης επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη.**

Η ΕΕΔΑ υπογραμμίζει ότι η διενέργεια μελέτης επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 7 του Σχεδίου Νόμου, χρειάζεται να ακολουθήσει πιστά, όχι μόνο το άρθρο 5 του ν. 4961/2022 («Αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου»), αλλά κυρίως το άρθρο 27 του Κανονισμού για την Τεχνητή Νοημοσύνη με βάση τα κριτήρια και τις αρχές/φορείς που προβλέπονται στον Κανονισμό για να ασκήσουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες αλλά και τη σταδιακή ολοκλήρωση του συστήματος διακυβέρνησης της ΤΝ το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, ώστε οι αρμόδιες αρχές να μπορούν να ελέγξουν το πλαίσιο του Κανονισμού. Οι αποτελεσματικές εκτιμήσεις επιπτώσεων στα θεμελιώδη δικαιώματα θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν μια προσέγγιση βασισμένη στα θεμελιώδη δικαιώματα και το σύνολο των επιπτώσεων στα δικαιώματα αυτά ακολουθώντας σενάρια και τις σχετικές προδιαγραφές της ως άνω νομοθεσίας. Χρειάζεται να απαιτηθεί από τα άτομα ή τις ομάδες που εκτελούν τις συγκεκριμένες εκτιμήσεις επιπτώσεις να έχουν εμπειρογνωμοσύνη σχετική με τα ΘΔ ή να αναζητούν σχετική υποστήριξη, ενώ η μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης θα πρέπει να βασίζονται σε πρότυπα δικαιωμάτων του ανθρώπου και να αντιμετωπίζουν βλάβες σε συλλογικό και κοινωνικό επίπεδο. Χρειάζεται τέλος η ουσιαστική συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε όλη τη διαδικασία της εκτίμησης επιπτώσεων, ενώ η διαδικασία γίνεται κατανοητή ως επαναλαμβανόμενη, καλύπτοντας ολόκληρο τον κύκλο ζωής της ΤΝ. Η μεθοδολογία αξιολόγησης επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα ([HUDERIA](#)) που αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένα σημαντικό εργαλείο και παρέχει συγκεκριμένες εγγυήσεις με βάση και τις αρχές της Σύμβασης-πλαίσιο.

Ιδιαίτερα το ως άνω άρθρο 5 του ν. 4961/2022 αναφέρεται ότι κατά την εκπόνηση της αλγοριθμικής εκτίμησης αντικτύπου λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, οι κίνδυνοι που ενδέχεται να προκύψουν για τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα των φυσικών ή νομικών προσώπων, στα οποία αφορά ή τα οποία επηρεάζει η λήψη της απόφασης και στ) το προσδοκώμενο όφελος που απορρέει για το κοινωνικό σύνολο σε συνάρτηση με ενδεχόμενους κινδύνους και επιπτώσεις που δύναται να επιφέρει η χρήση του συστήματος, ιδίως για φυλετικές, εθνοτικές, κοινωνικές ή ηλικιακές ομάδες και κατηγορίες του πληθυσμού όπως τα άτομα με αναπηρία ή χρόνιες παθήσεις.

Η δε απόφαση εγκατάστασης (π.χ. τοποθεσία) για το συγκεκριμένο άρθρο που συνδέει την εκτίμηση επιπτώσεων πρέπει να εμπεριέχει και το πλαίσιο επίπτωσης στα δικαιώματα του φάσματος που καλύπτουν οι συγκεκριμένες κάμερες. Το ίδιο ισχύει και στα αντίστοιχα άρθρα για τους δήμους και τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Από τη μία πλευρά, οι κάμερες παρακολούθησης με δυνατότητες αναγνώρισης προσώπου που χρησιμοποιούνται σε δημόσιες συγκεντρώσεις (αν ληφθεί υπόψη ότι το εύρος των εν λόγω καμερών φτάνει και σε

δραστηριότητες εκτός των σκοπών του Σχεδίου Νόμου) παρεμβαίνουν στο δικαίωμα των ατόμων στην ιδιωτικότητα, ενώ από την άλλη πλευρά τα μεροληπτικά δεδομένα που τροφοδοτούνται σε συστήματα τεχνητής νοημοσύνης μπορούν να οδηγήσουν σε παραβίαση της αρχής της μη διάκρισης. Η απουσία εξηγησιμότητας μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη αμφισβήτησης, η οποία με τη σειρά της μπορεί να εμποδίσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και το δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή. Σε κάθε περίπτωση, η μεγαλύτερη διαφάνεια στα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης θα συνέβαλε στην καλύτερη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων¹¹.

Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, την ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα στην απαγόρευση των διακρίσεων, τα δικαιώματα των εργαζομένων, τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, την ισότητα των φύλων, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, το δικαίωμα υπεράσπισης και το τεκμήριο αθωότητας, καθώς και το δικαίωμα χρηστής διοίκησης¹².

Η αυτόματη θόλωση της εικόνας, ώστε να μην διακρίνονται στοιχεία που ταυτοποιούν, άμεσα ή έμμεσα, φυσικά πρόσωπα που δεν σχετίζονται με την καταγεγραμμένη ως πιθανή παράβαση, όπως συνεπιβάτες, πεζούς, οχήματα τρίτων ή αριθμούς κυκλοφορίας θα μπορούσε να αποτελέσει ένα κατάλληλο μέσο αλλά πρέπει να συνδυαστεί με ένα διαφανές πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος για το πώς καταγράφεται η εικόνα, το στάδιο αυτόματης θόλωσης και πώς αυτό λειτουργεί και τη διαγραφή των δεδομένων που δεν εντάσσονται στους σκοπούς του Σχεδίου Νόμου.

Έχει δε σημασία να διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των Εκτιμήσεων Αντικτύπου σχετικά με την Προστασία Δεδομένων (DPIAs) βάσει του GDPR και των FRIAs βάσει του Κανονισμού για την ΤΝ. Ενώ οι DPIAs μπορούν να παρέχουν χρήσιμο συμπλήρωμα στις FRIAs, δεν μπορούν να τις αντικαταστήσουν λόγω της διαφορετικής φύσης και σκοπού των αξιολογήσεων, όπως σημειώνεται στο άρθρο 27 παράγραφος 4 του Κανονισμού.

3. Άρθρο 8 - Εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος οπτικών αισθητήρων ελέγχου από τις Περιφέρειες και τους Δήμους

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου, η προμήθεια και η εγκατάσταση συστήματος οπτικών αισθητήρων ελέγχου (καμερών) δύναται να γίνονται με μέριμνα των περιφερειών ή των δήμων σε σημεία του οδικού δικτύου ευθύνης τους ή σε σημεία εντός των γεωγραφικών τους ορίων.

¹¹ Για τον εν λόγω συλλογισμό βλ. Council of Europe Commissioner for Human Rights, [The Human Line: Safeguarding Rights and Democracy in the AI Era](#), 20 October 2025.

¹² Βλ. ENNHRI, [Key human rights challenges of AI](#).

Η ΕΕΔΑ τονίζει ότι η σχετική διαδικασία πρέπει να ακολουθήσει την αναγκαιότητα και την ανάλυση που αναφέρεται και για το άρθρο 7 και την ανάλυση συνεπειών σύμφωνα με τα οποία η συνδρομή επαρκών ενδείξεων αιτιολογείται με την αναφορά στην απόφαση της αυτοτελούς υπηρεσίας ΟΔ.Υ.Σ.Ε.ΑΣ. πραγματικών στοιχείων, όπως στατιστικών ή εμπειρικών δεδομένων, μελετών, εκθέσεων, μαρτυριών και πληροφοριών για τη συχνότητα, το είδος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τροχονομικών παραβάσεων.

4. Άρθρο 10 - Εγκατάσταση και λειτουργία καμερών από φορείς αστικών συγκοινωνιών

Η ΕΕΔΑ τονίζει ότι το εν λόγω άρθρο με ειδική αναφορά σε εγκατεστημένα συστήματα οπτικών αισθητήρων ελέγχου (καμερών) σε αστικά λεωφορεία (με την αξιολογούμενη ρύθμιση, παρέχεται η δυνατότητα σε φορείς αστικών συγκοινωνιών της Αττικής και της Θεσσαλονίκης να προμηθεύονται και να εγκαθιστούν κάμερες σε οχήματα και σημεία αρμοδιότητάς τους¹³) χρειάζεται περαιτέρω επεξεργασία ώστε να καλύψει τις εγγυήσεις προστασίας της ιδιωτικότητας και των υπόλοιπων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ένα πλαίσιο εφαρμογής της ρύθμισης με βάση όσα αναφέρονται και στο παρόν παραπάνω.

5. Άρθρο 13 Σχεδίου Νόμου - Ένσταση επί Πράξης Βεβαίωσης Παράβασης

Σύμφωνα με το άρθρο 13, ο ενιστάμενος **αποκτά μέσω της εφαρμογής πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα** που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας για την τεκμηρίωση και βεβαίωση της παράβασης (βίντεο, φωτογραφίες και μεταδεδομένα που πιστοποιούν τον τόπο και τον χρόνο της παράβασης), καθώς **και επεξηγήσεις σχετικά με τον ρόλο του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης στη διαδικασία επιβολής του προστίμου**.

Χρειάζεται σαφής πρόβλεψη για τη διαφάνεια των αλγορίθμων ή για το πώς οι ενιστάμενοι θα μπορούν να κατανοήσουν και να αμφισβητήσουν αποφάσεις που στηρίζονται σε συστήματα ΤΝ, ώστε να μην υπάρχει κίνδυνος «αδιαφανούς διοίκησης» και να στερούνται με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα σε αποτελεσματικό ένδικο μέσο. Τα βήματα της διαδικασίας καθώς και η «γλώσσα» που θα χρησιμοποιηθεί για τις «επεξηγήσεις» θα πρέπει να καλύπτουν τα εχέγγυα της εξηγησιμότητας. Η επεξήγηση αυτή θα πρέπει να είναι σαφής και ουσιαστική και να παρέχει βάση επί της οποίας τα θιγόμενα πρόσωπα είναι σε θέση να ασκήσουν τα δικαιώματά τους.

Η αρχή της διαφάνειας αποτελεί μια σημαντική αρχή για την ανάπτυξη των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Σύμφωνα με τον Κανονισμό της ΕΕ για την ΤΝ, η διαφάνεια σημαίνει ότι τα συστήματα ΤΝ αναπτύσσονται και χρησιμοποιούνται κατά τρόπο που επιτρέπει κατάλληλη ιχνηλασιμότητα και εξηγησιμότητα, ενώ παράλληλα καθίσταται σαφές στον άνθρωπο ότι επικοινωνεί ή αλληλεπιδρά με ένα σύστημα ΤΝ. Συνεπώς, η εφαρμογή των εν

¹³ Βλ. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, σελ. 53.

λόγω συστημάτων χρειάζεται να γίνει κατανοητή και οι βασικές λειτουργίες τους να παρουσιαστούν δημόσια, ως μια καλή πρακτική εφαρμογής της αρχής της διαφάνειας.

Εξάλλου, οι όποιες διαδικασίες αναφέρονται είτε στο άρθρο 13 είτε σε άρθρα του Σχεδίου Νόμου χρειάζεται να λάβουν υπόψη τυχόν ελλείψεις ψηφιακές δεξιότητες συγκεκριμένου μέρους του πληθυσμού αλλά και την εύλογη προσαρμογή για την πρόσβαση στην πληροφορία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό με βάση και τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα με Αναπηρία (ν. 4074/2012) για την πρόσβαση στην ψηφιακή πληροφορία, όπως προβλέπεται και από το άρθρο 6 παρ. 2 ν. 4961/2022 σχετικά με τις υποχρεώσεις διαφάνειας: «2. Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα που χρησιμοποιεί σύστημα τεχνητής νοημοσύνης της παρ. 1 του άρθρου 4, διασφαλίζει ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο αφορά η λήψη της απόφασης ή η έκδοση της πράξης, λαμβάνει γνώση των παραμέτρων στις οποίες στηρίχθηκε η λήψη της απόφασης ή η έκδοση της πράξης σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, συμπεριλαμβανομένων των μορφών που διευκολύνουν την ενημέρωση των ατόμων με αναπηρία». Τα παραπάνω σχετίζονται ειδικότερα με την περιοριστική προθεσμία των τριών ημερών για την υποβολή της προθεσμίας, η οποία θα πρέπει να αυξηθεί για να διασφαλιστεί και το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής και ακρόασης με σκοπό την πραγματική και αποτελεσματική επίλυση της διαφοράς.

6. Άρθρο 16 Σχεδίου Νόμου - Ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Η ΕΕΔΑ λαμβάνει υπόψη το άρθρο 16 του Σχεδίου Νόμου σχετικά με τα ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η γενική παραπομπή στον ΓΚΠΔ, η οποία εμφανίζεται στο Σχέδιο Νόμου, δεν αρκεί. Χρειάζεται αναλυτική απαρίθμηση των δικαιωμάτων, των αρχών και των εγγυήσεων που χρειάζεται να ληφθούν υπόψη και τις αρμόδιες αρχές και από τους ενδιαφερόμενους, όπως αναλύονται παραπάνω. Αυτό διαμορφώνει μια αξιόπιστη και διαφανή νομοθεσία. Η πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία: «Εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι από κοινού υπεύθυνοι επεξεργασίας υπογράφουν πρωτόκολλο συνεργασίας, στο οποίο καθορίζονται οι ρόλοι και οι σχέσεις τους έναντι των υποκειμένων των δεδομένων και οι αντίστοιχες ευθύνες τους για συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ» χρειάζεται χρονικά να συμπίπτει με την εφαρμογή των μέτρων, ενώ δεν υπάρχει το εκτενές περιεχόμενο του πρωτοκόλλου συνεργασίας, το οποίο οφείλει να είναι λεπτομερές. Παρόλα αυτά, θα ήταν κατανοητό οι υποχρεώσεις να απαριθμούνται και να κατανέμονταν εντός της νομοθεσίας και όχι σε ένα πρωτόκολλο συνεργασίας ώστε το πλαίσιο να τεθεί στη δημόσια συζήτηση, να γίνουν αντιληπτές οι διαφορετικές αρμοδιότητες και η ανάλυσή στους και να υπάρχει πρόσβαση των ενδιαφερόμενων για να ασκήσουν όποιες ενέργειες απορρέουν από τον νόμο. Η πρόσβαση στη συγκεκριμένη πληροφορία είναι αναγκαία σε κάθε περίπτωση.

7. Άρθρο 23 Σχεδίου Νόμου – Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Το περιεχόμενο των επικείμενων αποφάσεων με βάση τις εξουσιοδοτικές διατάξεις, όπου θα καθοριστούν ειδικότερα τεχνικά θέματα των συστημάτων καμερών, η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής των ενστάσεων, κάθε τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας που πραγματοποιείται μέσω του Ε.Η.Σ. μετά και από την εκτίμηση επιπτώσεων του άρθρου 27 του Κανονισμού για την τεχνητή νοημοσύνη κ.λπ., χρειάζεται να περιλαμβάνει τις ως άνω εγγυήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και ανάλυση των βημάτων με συγκεκριμένα εχέγγυα για τα δικαιώματα του ανθρώπου. Υπάρχουν πια αρκετές μελέτες, οδηγίες και σχετική νομοθεσία που αναδεικνύουν τα ζητήματα, τις αρχές και τους σχετικούς μελλοντικούς κινδύνους. Οι αρχές και οι εγγυήσεις για να μην καταλήξει η χρήση των συστημάτων αυτών σε κατάχρηση οφείλουν να ενταχθούν και στη συγκεκριμένη νομοθεσία. Στο πλαίσιο της καλής νομοθέτησης η απλή γενική παραπομπή με μια φράση στον Κανονισμό για την ΤΝ δεν αρκεί. Οφείλει η Πολιτεία να υπογραμμίζει ανά άρθρο και σημείο τις εγγυήσεις που θα εφαρμόσει για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Με αυτό τον τρόπο αναδεικνύεται και η αξιοπιστία της συγκεκριμένης νομοθετικής προσπάθειας.

8. Άρθρο 36 Σχεδίου Νόμου - Χρήση συστημάτων επιτήρησης με τη λήψη ή καταγραφή ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους - Τροποποίηση άρθρου 14 ν. 3917/2011

Η προσθήκη στο περιεχόμενο της έννοιας του δημόσιου χώρου του [ν. 3917/2011](#) των συνόρων της χώρας και των χώρων εγγύς αυτών, καθώς και των νομοθετημένων σημείων συνοριακής διέλευσης των χερσαίων συνόρων της χώρας και οι χώροι εγγύς αυτών αναδεικνύει την ανάγκη για περαιτέρω εξειδικεύσεις εν προκειμένω και ωριμότερης διαβούλευσης και συζήτησης, καθώς περιλαμβάνονται και αρμοδιότητες άλλων υπουργείων, ενώ η φράση «δημόσιοι χώροι για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων νοούνται: (...)» χρειάζεται ιδιαίτερη εξειδίκευση και ειδικότερη ανάλυση των συνεπειών της ρύθμισης, καθώς τα όρια είναι ασαφή, μέτρο το οποίο θα οδηγήσει σε περιορισμούς των δικαιωμάτων στους χώρους αυτούς ή σε ευρεία χρήση του όρου «δημόσιος χώρος». Συνακόλουθα, θα χρειαστεί να ληφθεί υπόψη το πλαίσιο των ατόμων στα οποία ενδεχομένως θα επέλθουν συνέπειες της ρύθμισης, όπως είναι οι αιτούντες άσυλο, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες, καθώς και την πρόσβαση τους στο άσυλο, στα προσωπικά δεδομένα τους, στην ενημέρωσή τους και σε έννομη προστασία ή τους κινδύνους που προκύπτουν για τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

Συνοψίζοντας, το Σχέδιο Νόμου εμπεριέχοντας πολλά διαφορετικά θέματα προς νομοθέτηση το οποίο καθιστά το περιεχόμενο του κατακερματισμένο, προσθέτει στον νομικό διάλογο σχετικά με τη χρήση συστημάτων επιτήρησης σε δημόσιους χώρους/καταγραφής παραβάσεων του ΚΟΚ με κάμερες, τα ζητήματα τεχνητής νοημοσύνης.

Η ΕΕΔΑ κρίνει ότι χρειάζεται η συμμόρφωση των διατάξεων με τον Κανονισμό της ΕΕ για την Τεχνητή Νοημοσύνη με βάση, μεταξύ άλλων, α) τον περιορισμό εφαρμογής σε ευαίσθητες διαδικασίες, β) τη ρητή διασφάλιση ανθρώπινης εποπτείας, δηλαδή να καθιερωθεί ότι κάθε χρήση ΤΝ λειτουργεί μόνο επικουρικά, με τις αποφάσεις να λαμβάνονται αποκλειστικά από

φυσικά πρόσωπα που φέρουν ευθύνη και λογοδοσία, γ) τη διαφάνεια και πρόσβαση, δηλαδή να υπάρξει πρόβλεψη ενημέρωσης όταν χρησιμοποιούνται εργαλεία ΤΝ και να έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις σχετικές πληροφορίες, προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν ένδικα μέσα, δ) η πρόβλεψη ειδικής αξιολόγησης αντικτύπου στα θεμελιώδη δικαιώματα (fundamental rights impact assessment) για κάθε χρήση ΤΝ να ακολουθείται από εποπτεία από ανεξάρτητη αρχή σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο διακυβέρνησης της τεχνητής νοημοσύνης, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη, ε) λογοδοσία των νεοσύστατων αρχών, διαφάνεια της δράσης τους και αξιολόγηση της δράσης σε τακτά χρονικά διαστήματα και σε ετήσια βάση για τυχόν σφάλματα και περιστατικά ασφαλείας σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές (π.χ. Εθνική Αρχή Κυβερνοασφαλείας) αλλά και συνεργασία για οριζόντιες συστάσεις σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τεχνητής νοημοσύνης από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Η ΕΕΔΑ κρίνει ότι χρειάζεται να υπογραμμισθεί η αναλογικότητα της χρήσης των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης με βάση τις ως άνω αρχές και δικαιώματα, ενώ οι στόχοι για να προβλεφθούν και να παρακαμφθούν αρνητικές επιπτώσεις από τη διασταύρωση μεταξύ των τεχνολογιών επιτήρησης που παράγονται από τεχνητή νοημοσύνη με τη μείωση της προστασίας των δεδομένων συμπίπτουν με τον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 16 του ΟΗΕ για την προώθηση αμερόληπτων νόμων και πολιτικών για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το αποτέλεσμα της εκτίμησης επιπτώσεων, ο τρόπος εφαρμογής του συστήματος και η αξιολόγηση αυτού σε ολόκληρο τον κύκλο εφαρμογής του είναι εγγύα προστασίας των δικαιωμάτων. Οι ψηφιακές τεχνολογίες δεν μπορούν να χρησιμεύσουν ως πανάκεια που θα θεράπευε όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία των δημόσιων χώρων, την επιτήρηση και την καταγραφή παραβάσεων. Οι τεχνολογικές λύσεις και η χρήση τους πρέπει να σχεδιάζονται με σεβασμό στους κανόνες περί ιδιωτικότητας και προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ώστε η πλήρης ψηφιοποίηση και ένα εργαλείο καταγραφής παραβάσεων να μην επιβεβαιώσει τον κίνδυνο μαζικής παρακολούθησης που ενδεχομένως θα οδηγήσει σε παραβιάσεις των ως άνω δικαιωμάτων.

Η ΕΕΔΑ θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά ζητήματα που αφορούν την τεχνητή νοημοσύνη και τις επιπτώσεις αυτής στα ανθρώπινα δικαιώματα και την εναρμόνιση των εθνικών κανόνων με το ενωσιακό και διεθνές δίκαιο και παραμένει στη διάθεση του νομοθετικού σώματος για την παροχή αναλυτικότερων στοιχείων επί των ανωτέρω ζητημάτων που ακροθιγώς τίθενται στο παρόν υπόμνημα. Όλες οι θέσεις της ΕΕΔΑ όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ολομέλεια της και έχουν ευρέως δημοσιοποιηθεί, βρίσκονται αναρτημένες στον ιστότοπο της Εθνικής Επιτροπής. Ευχαριστούμε για την προσοχή σας.